

Briuselis, 2016 m. gruodžio 23 d.
(OR. en)

Tarpinstitucinė byla:
2016/0413 (COD)

15819/16
ADD 3

UD 281

PASIŪLYMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinio sekretoriaus, kurio vardu pasirašo direktorius Jordi AYET PUIGARNAU
gavimo data:	2016 m. gruodžio 22 d.
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generaliniam sekretoriui Jeppe TRANHOLMUI-MIKKELSENUI
Komisijos dok. Nr.:	SWD(2016) 471 final
Dalykas:	KOMISIJOS TARNYBŲ DARBINIS DOKUMENTAS „POVEIKIO VERTINIMO SANTRAUKA“ pridedamas prie Pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl į Sąjungą įvežamų arba iš jos išvežamų grynųjų pinigų kontrolės, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 1889/2005

Delegacijoms pridedamas dokumentas SWD(2016) 471 final.

Priedama: SWD(2016) 471 final

Briuselis, 2016 12 21
SWD(2016) 471 final

KOMISIJOS TARNYBŲ DARBINIS DOKUMENTAS

POVEIKIO VERTINIMO SANTRAUKA

pridedamas prie

Pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento

**dėl į Sąjungą įvežamų arba iš jos išvežamų grynųjų pinigų kontrolės, kuriuo
panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 1889/2005**

{COM(2016) 825 final}
{SWD(2016) 470 final}

Santraukos lentelė
Pasiūlymas iš dalies keisti 2005 m. spalio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1889/2005 dėl grynųjų pinigų, įvežamų į Bendriją ar išvežamų iš jos, kontrolės
A. Būtinybė imtis veiksmų
Kodėl? Kokia problema sprendžiama?
Atlikus šiuo metu galiojančio reglamento vertinimą, paaiškėjo, kad reikia peržiūrėti šią priemonę, kad būtų atsižvelgta į tarptautinių normų, ES kovos su pinigų plovimu ir (arba) teroristų finansavimu sistemos pokyčius ir Komisijos prioritetus, išvardytus 2016 m. Kovos su terorizmo finansavimu veiksmų plane. Kasmet asmenys, iš ES arba į ją vežantys 10 000 EUR ar didesnę sumą, pateikia 100 000 grynųjų pinigų deklaraciją, o tai sudaro iš viso 60–70 mlrd. EUR. Nustatytos keturios pagrindinės problemos: 1. grynųjų pinigų neteisėtas vežimas pašto ir krovinių siuntose; 2. neveiksmingas institucijų keitimasis informacija; 3. vertės neprarandančios turto, pavyzdžiui, aukso, naudojimas siekiant išvengti deklaravimo prievolės; 4. kompetentingų institucijų neturėjimas galimybės veikti, jeigu nustatomos mažesnės negu 10 000 EUR sumos, bet yra nusikalstamos veiklos požymių. Poveikio vertinimo ataskaitoje taip pat aptariamos ir analizuojamos kitos mažiau reikšmingos problemos. Jeigu Sąjunga nesiims veiksmų, ji nesilaikys tarptautinių įsipareigojimų. Suinteresuotosios šalys, kurioms daromas didžiausias poveikis, yra piliečiai, institucijos ir įmonės: jos gali patirti didžiausią žalą dėl padidinto grynųjų pinigų, susijusių su pinigų plovimu ir terorizmo finansavimu, srauto.
Ko siekiama šia iniciatyva?
Pasiūlymo tikslas – skatinti ir palaikyti saugų, subalansuotą ir tvarų ekonominės veiklos plėtojimą visoje vidaus rinkoje. Šio tikslo bus siekiama: 1. praplečiant reglamentavimo aprėptį ir į ją įtraukiant visus galimus grynųjų pinigų vežimo būdus, taigi sudarant sąlygas veiksmingai kontroliuoti grynuosius pinigus, siunčiamus pašto ir krovinių siuntose; 2. gerinant ES kompetentingų institucijų keitimosi informacija sistemą atsižvelgiant į grynųjų pinigų kontrolės duomenis; 3. rengiant proporcingą metodą, kurį taikant būtų sprendžiama vengimo deklaruoti problema, kai vežami ne gryniesi pinigai, o auksas; 4. suteikiant galimybę kompetentingoms institucijoms veikti, kai nustatomos ribos nesiekiančios sumos, bet yra nusikalstamos veiklos požymių.
Kokia būtų papildoma ES lygmens veiksmų nauda?
P pinigų plovimo ir teroristų finansavimo neteisėtai vežant grynuosius pinigus problema yra tarpvalstybinė. Atsižvelgiant į vidaus rinkos principus ir su judėjimu susijusias laisves šias problemas reikia spręsti suderintai tokiu mastu, kuris negali būti pasiektas taikant nacionalines priemones.
B. Sprendimai
Kokios su teisėkūra susijusios ir nesusijusios politikos galimybės apsvarstytos? Ar viena iš politikos galimybių pasirinkta kaip tinkamiausia? Kodėl?
Svarstant visas politikos galimybes buvo aptariamas dabartinės padėties išlaikymas, tačiau ji išlaikyta tik keliais atvejais. Nustatytos problemos sprendžiamos derinant su teisėkūra susijusias ir nesusijusias politikos galimybes (ES lygmeniu). Keturios pagrindinės problemos sprendžiamos taikant ES lygmens su teisėkūra susijusį metodą, o kitos trys – derinant neprivalomas priemones ir ES lygmens teisės aktus.
Kas kuriai galimybei pritaria?
Surengtos viešos konsultacijos, kurių metu buvo prašoma užpildyti įvairius klausimynus, skirtus kompetentingoms institucijoms ir Grynųjų pinigų kontrolės darbo grupės nacionaliniams ekspertams. Kadangi nuomonės labai skyrėsi ir priklausė nuo aptariamos problemos, neįmanoma pateikti glaustos tikslios apžvalgos, tačiau renkantis politikos galimybę į šias nuomones buvo atsižvelgta.
C. Tinkamiausios galimybės poveikis
Kokie būtų tinkamiausios galimybės (jei jos nėra – pagrindinių galimybių) pranašumai?
Išplėtus kontrolės priemonių taikymo sritį ir į ją įtraukus pašto ir krovinių siuntose siunčiamus grynuosius pinigus ir taikant galimybę sulaikyti ribą viršijančias sumas, kai yra nusikalstamos veiklos požymių, būtų galima užtikrinti visapusišką ir aiškią atitiktį tarptautinėms normoms ir geriausios praktikos standartams. Šios priemonės bus

papildytos geresnėmis kompetentingų institucijų galimybėmis atlikti kontrolę, o piliečiams, įmonėms ir institucijoms tenkanti administracinė našta bus nedidelė.

Išplečiant grynųjų pinigų apibrėžtį ir į ją įtraukiant auksą ir tam tikras išankstinio mokėjimo priemones, taip pat pasirenkant mechanizmą, pagal kurį numatoma galimybė lanksčiai pakeisti apibrėžties elementus, atsižvelgiama į kompetentingų institucijų nurodytas besikeičiančias tendencijas ir technologijas ir parodomas ES ryžtas spręsti aplinkinių vertės perkėlimo būdų problemą. Be to, šios priemonės sudaro Komisijos kovos su terorizmo finansavimu veiksmų plane išvardytus svarstytinus punktus, jomis sustiprinama ES kovos su pinigų plovimu ir terorizmo finansavimu sistema. Taikant šias priemones prisidedama prie darnaus vidaus rinkos plėtojimo ir piliečių bei įmonių apsaugos. Siūlomos politikos galimybėmis dėl baudų už deklaracijos nepateikimą, įgyvendinimo lygmenų valstybėse narėse ir informacijos teikimo suinteresuotosioms šalims stengiamasi taikyti bendrą metodą, tuo pat metu atsižvelgiant į subsidiarumo principą.

Kokios būtų tinkamiausios galimybės (jei jos nėra – pagrindinių galimybių) įgyvendinimo išlaidos?

Reikšmingas poveikis suinteresuotųjų šalių reikalavimų laikymosi (ekonominių, socialinių, aplinkos) išlaidoms nenumatomas (žr. toliau su įmonėmis susijusią dalį).

Koks bus poveikis verslui, MVĮ ir labai mažoms įmonėms?

Parengtos priemonės susijusios su 10 000 EUR ir didesnėmis grynųjų pinigų sumomis, kurias per ES išorės sienas veža asmenys arba šios sumos vežamos krovinių ir (arba) pašto siuntose. Įmonės šį vežimo būdą naudoja retai. Dabar fizinis asmuo, lydintis siuntą, privalo teikti grynųjų pinigų deklaraciją. Iš patirties matyti, kad profesionalūs kurjeriai, lydintys grynųjų pinigų siuntas, puikiai žino šią prievolę ir dažniausiai ją vykdo. Naujai parengta informacijos teikimo prievolė vežant grynuosius pinigus pašto ir (arba) krovinių siuntose skirta tam, kad institucijos galėtų vykdyti kontrolę ir, jei mano, kad būtina, prašyti pateikti dokumentus. Prievolės teikti deklaraciją sistemingai nėra ir institucijos gali ją taikyti savo nuožiūra (pvz., jeigu vienas bankas siunčia siuntą kitam bankui). Tikimasi, kad dėl palyginti retai naudojamo tokio siuntimo būdo ir tokio metodo taikymo, poveikis profesionaliems kurjeriams bus minimalus. Joks konkretus poveikis MVĮ arba labai mažoms įmonėms nenumatomas.

Ar tai turės didelį poveikį nacionaliniams biudžetams ir administravimo subjektams?

Nacionaliniams biudžetams ir administracijoms reikšmingas poveikis nenumatytas. Papildomai kontrolei atlikti reikės skirti žmogiškųjų išteklių, tačiau nenumatoma, kad bendras poveikis, palyginti su pagrindiniu scenarijumi, bus reikšmingas. Kompetentingų institucijų keitimosi informacija sistemos išlaidos priklausys nuo pasirinktos politikos galimybės, todėl jos dar bus nustatytos, tačiau greičiausiai nebus didelės.

Ar bus dar koks nors didelis poveikis?

Kalbant apie pagrindines teises ir asmens duomenis, reikėtų atkreipti dėmesį, kad, palyginti su dabartine padėtimi, informacijos bus renkama daugiau. Šia informacija bus dalijamasi su finansinės žvalgybos padaliniais, kuriems taikomos griežtos informacijos naudojimo ir skleidimo kontrolės taisyklės, ir su kompetentingomis institucijomis. Tai derinama su būtinybe apsaugoti visuomenę, o padėtį galima sušvelninti taikant technologiją, padedančią institucijoms keistis duomenimis.

D. Tolesni veiksmai

Kada politika bus persvarstoma?

Pirmoji peržiūra vyks po penkerių metų po naujojo reglamento įsigaliojimo ir vėliau kas penkerius metus. Vertinimas bus atliekamas Komisijai pateikus ataskaitą Parlamentui ir Tarybai.